

WSPÓLNY GŁOS ORGANIZACJI KONSUMENCKICH

styczeń 2025

Krzysztof Pławecki

Czym jest organizacja konsumencka i jak nią zostać?

Znaczenie organizacji konsumenckich

W ostatnich latach istotnie rośnie rola organizacji konsumenckich. Przyczyny takiego trendu są złożone, jednak świadczą o rozwoju społeczeństwa obywatelskiego i zwiększaniu się świadomości zarówno konsumentów, jak i przedsiębiorców. Dynamiczny rozwój sprzedaży e-commerce oraz globalizacja przyczyniają się do tego, że konsumenci mają dostęp do produktów i usług oferowanych przez sprzedawców z całego świata, co zwiększa ryzyko oszustw i nieuczciwych transakcji. W konsekwencji, tworzone są przepisy chroniące konsumentów i zapewniające bezpieczny obrót społeczno-gospodarczy, a także umożliwiające skuteczną walkę o swoje prawa. Dodatkowo, wzrasta świadomość na temat ekologii i zrównoważonej konsumpcji oraz potrzeba edukacji społeczeństwa na temat praw konsumenta. Wszystko to powoduje, że organizacje konsumenckie stają się coraz ważniejsze, a wręcz niezbędne, aby system był spójny i efektywny.

Ramy funkcjonowania konsumenckich NGO

Podstawa funkcjonowania organizacji konsumenckich wynika w szczególności z dwóch aktów prawnych. Po pierwsze, z ustawy o działalności pożytku publicznego i wolontariacie, która opisuje ogólne ramy powstawania oraz funkcjonowania organizacji pozarządowych, a także kwestie nadzoru oraz sprawozdawczości.

WSPÓLNY GŁOS ORGANIZACJI KONSUMENCKICH

Czym jest organizacja konsumencka i jak nią zostać?

Po drugie, istotną rolę odgrywa ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów, gdzie znajduje się definicja organizacji konsumenckiej, zgodnie z którą jest to niezależna od przedsiębiorców i ich związków organizacja społeczna, do której zadań statutowych należy ochrona interesów konsumentów; organizacje konsumenckie mogą prowadzić działalność gospodarczą na zasadach ogólnych, o ile dochód z działalności służy wyłącznie realizacji celów statutowych.

Warunki uzyskania statusu organizacji konsumenckiej

Aby stać się organizacją konsumencką, zgodnie z definicją ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, nie wystarczy jedynie zarejestrować się jako fundacja lub stowarzyszenie (tj. najczęstsza forma prowadzenia organizacji pozarządowej w Polsce) i działać w obszarze praw konsumenta.

Konieczne jest spełnienie dwóch dodatkowych wymogów:

1) Bycie niezależnym od przedsiębiorców i ich związków

– W obecnych czasach gospodarki rynkowej, rozwoju fundraisingu oraz przenoszenia prospołecznych działań przedsiębiorstw na założone w ich ramach fundacje, stanowi nie lada wyzwanie.

2) Zapisanie w statucie organizacji, że jednym z celów działania jest ochrona interesów konsumentów.

– Oczywiście cel ten nie musi brzmieć identycznie jak przepis ustawy, albowiem za spełnienie tej przesłanki można uznać także to, że celem organizacji pozarządowej jest np. upowszechnianie i ochrona praw konsumentów, czy też nawet sama ochrona konsumentów.

Konsekwencje zostania organizacją konsumencką

Uzyskanie statusu organizacji konsumenckiej nie wymaga wpisu do dodatkowego rejestru, a działalność organizacji konsumenckich może skupiać się także na innych celach i działaniach misyjnych, takich jak np. wspieranie seniorów, ochrona tradycji lokalnych czy też działalność społeczna. Warto wiedzieć, że posiadanie statusu organizacji konsumenckiej niesie za sobą uzyskanie kompetencji, które pozwalają na silny wpływ na rynek oraz ochronę przed nieuczciwymi działaniami przedsiębiorców. O kompetencjach organizacji konsumenckich napiszemy w kolejnym artykule.